

POSTANOWIENIE

Dnia 4 listopada 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bogusław Cudowski

w sprawie z odwołania J. W.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w N.
o rentę z tytułu niezdolności do pracy,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 4 listopada 2014 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonego od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 22 października 2013 r., sygn. akt III AUa [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i przyznaje pełnomocnikowi z urzędu adwokatowi P. B. od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w [...] 120 zł (sto dwadzieścia) powiększone o kwotę stawki od towarów i usług tytułem zwrotu kosztów udzielonej pomocy prawnej w postępowaniu kasacyjnym.

UZASADNIENIE

J. W. reprezentowany przez pełnomocnika z urzędu wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z 22 października z 2013 r.

Zarzucono naruszenia art. 378 § 1 k.p.c. w zw. z art. 368 § 1 k.p.c., art. 381 k.p.c. oraz art. 477¹⁴ § 4 k.p.c. w zw. z art. 391 § 3 k.p.c.

Stwierdzono, że skarga przede wszystkim jest oczywiście uzasadniona. Ponadto we wniosku uzasadniającym przyjęcie skargi do rozpoznania wskazano, że „zagadnienia uchybień wyroków w zakresie granic rozpoznania sprawy

przez Sąd II instancji oraz związania tego Sądu wnioskami apelacji wielokrotnie były przedmiotem analizy Sądu Najwyższego, co wskazuje na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, a także oczywistą zasadność skargi. Argumentacja przedstawiona w niniejszej skardze odwołuje się do poglądów wyrażonych w orzecznictwie Sądu Najwyższego oraz sądów powszechnych. Nadto wskazać trzeba, że zaskarżony wyrok wprowadza rozbieżności w orzecznictwie sądów odnośnie [do przyp. SN] znaczenia, jakie należy nadać dokumentacji medycznej powstałej po dniu złożenia odwołania od decyzji komisji lekarskiej. Jak wskazano poniżej, Sąd Apelacyjny w [...] w wyroku wydanym dnia 12 czerwca 2013 r. o sygn. akt III AUa [X.] zajął stanowisko, że dokumentacja lekarska powstała po wydaniu decyzji przez ZUS ma istotne znaczenie ze względu na treść art. 477¹⁴ § 4 k.p.c. W zaskarżonym wyroku Sąd Apelacyjny w [...] stanął na odmiennym stanowisku, przyjmując, że bezzasadne są wszelkie zarzuty wnioskodawcy oparte na treści zaświadczeń, czy dokumentacji lekarskiej pochodzącej z okresu po wydaniu decyzji przez ZUS, z których ma wynikać, że stan zdrowia skarżącego się pogorszył. Wskazana rozbieżność w orzecznictwie sądów powszechnych (apelacyjnych) powoduje potrzebę wykładni art. 477¹⁴ § 4 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna, spełniająca wymagania z art. 398⁴ k.p.c. podlega dalszej kontroli w postaci tzw. przedsądu (postanowienie SN z 13 listopada 2008 r., II UK 228/08, LEX nr 564794). Na tym etapie ustala się przede wszystkim, czy zachodzą okoliczności uzasadniające przyjęcie skargi do rozpoznania, co ma umożliwić wybór jedynie takich spraw, które powinny zostać rozpoznane przez organ najwyższego szczebla sądownictwa ze względu na interes publiczny (postanowienie SN z 29 stycznia 2011 r., I UK 295/10, niepubl.). Podstawowym celem postępowania kasacyjnego jest bowiem ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni oraz wkład Sądu Najwyższego w rozwój prawa i jurysprudencji (postanowienie SN z 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000 nr 7-8, poz. 147).

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie, a jego uzasadnienie zawiera argumenty świadczące o tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy. Skarga nie zawierała żadnej z przesłanek określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

W judykaturze Sądu Najwyższego utrwalił się pogląd, że w postępowaniu sądowym w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych, które ma charakter odwoławczy i kontrolny, postępowanie dowodowe ogranicza się do sprawdzenia zgodności z prawem decyzji wydanej przez organ rentowy. Badanie takie jest możliwe tylko przy uwzględnieniu stanu faktycznego i prawnego istniejącego w chwili wydania decyzji, a więc w chwili ustalania prawa do świadczenia przez organ rentowy (wyroki Sądu Najwyższego z 10 marca 1998 r., II UKN 555/97, OSNAPiUS 1999 nr 5, poz. 181, z 3 grudnia 1998 r., II UKN 341/98, OSNAPiUS 2000 nr 2, poz. 72, z 20 maja 2004 r., II UK 395/03, OSNP 2005 nr 3, poz. 43, z 12 stycznia 2005 r., I UK 93/04, OSNP 2005 nr 16, poz. 254 oraz z 25 stycznia 2005 r., I UK 152/04). W postępowaniu odwoławczym sąd weryfikuje ustalenia dokonane przez ten organ; w sprawach o stwierdzenie niezdolności do pracy na podstawie opinii biegłych, która nie zastępuje orzeczenia lekarskiego wydanego w postępowaniu rentowym, lecz poddaje je ocenie.

Skarżący upatruje wadliwości zaskarżonego orzeczenia w naruszeniu art. 477¹⁴ § 4, zgodnie z którym w sprawie o świadczenie z ubezpieczeń społecznych, do którego prawo jest uzależnione od stwierdzenia niezdolności do pracy lub niezdolności do samodzielnej egzystencji, a podstawę do wydania decyzji stanowi orzeczenie lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych lub orzeczenie komisji lekarskiej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i odwołanie od decyzji opiera się wyłącznie na zarzutach dotyczących tego orzeczenia, sąd nie

orzeka co do istoty sprawy na podstawie nowych okoliczności dotyczących stwierdzenia niezdolności do pracy lub niezdolności do samodzielnej egzystencji, które powstały po dniu złożenia odwołania od tej decyzji. W tym przypadku sąd uchyła decyzję, przekazuje sprawę do rozpoznania organowi rentowemu i umarza postępowanie.

W tym kontekście wystarczy wskazać na wyrok Sądu Najwyższego z 12 stycznia 2012 r., II UK 79/11, LEX nr 1130387, w uzasadnieniu którego znajdują się odpowiedzi na wątpliwości podniesione w skardze.

W orzeczeniu tym stwierdzono po pierwsze, że Sąd nie ma obowiązku przeprowadzenia dowodów w celu ustalenia niezdolności do pracy, która miała powstać po wydaniu zaskarżonej odwołaniem decyzji odmawiającej prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Biegli sądowi, przeprowadzający na zlecenie sądu badanie stanu zdrowia ubezpieczonego, nie zastępują lekarza orzecznika ani komisji lekarskiej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych. Jedynie zgodnie z posiadaną przez nich wiedzą specjalistyczną poddają merytorycznej ocenie trafność wydanego orzeczenia o zdolności do pracy lub jej braku.

Po drugie (co miało znaczenie dla rozstrzygnięcia przez Sąd Apelacyjny sprawy i na etapie postępowania przed Sądem Najwyższym uzasadnia odmowę przyjęcia skargi do rozpoznania), że w art. 477¹⁴ § 4 k.p.c. mowa jest o „nowych okolicznościach”, które, choć powstałe po wniesieniu odwołania, mają znaczenie dla oceny stanu zdrowia do dnia decyzji. Dla przykładu, „nowe okoliczności” to schorzenia istniejące przed wydaniem decyzji, lecz wykazane przez ubezpieczonego dopiero po wniesieniu odwołania do sądu albo ujawnione na podstawie badań lekarskich w trakcie postępowania sądowego i których nie oceniał ani lekarz orzecznik, ani komisja lekarska organu rentowego.

Tym samym, stwierdzenie z uzasadnienia Sądu Apelacyjnego; „bezzasadne są wszelkie zarzuty wnioskodawcy oparte na treści zaświadczeń, czy dokumentacji lekarskiej pochodzące z okresu późniejszego, z których w jego ocenie ma wynikać, że stan zdrowia się pogorszył”, którego nie podziela skarżący, jest prawidłowe.

Z tych względów, orzeczono jak w sentencji.